

Bouwen aan morgen

Verkiezingsprogramma 2026-2030

D66 Dronten

Voorwoord

Dronten is een jonge gemeente, rijk aan kracht, ideeën en betrokkenheid. Overal zie ik inwoners die hun schouders eronder zetten: van sportclubs tot scholen, van bedrijven tot vrijwilligersorganisaties. Dát is de energie die D66 wil versterken.

De komende jaren staat onze gemeente voor grote veranderingen. Dronten groeit van 40.000 naar 60.000 inwoners. Dat betekent dat we duizenden nieuwe woningen gaan bouwen. Maar voor D66 gaat het niet alleen om stenen stapelen. Wij bouwen aan een samenleving. Een samenleving waarin leefbaarheid, gezondheid en verbondenheid centraal staan – en waarin we keuzes maken die goed zijn voor mens, dier en natuur.

Wij willen dat iedereen in Dronten een passende woning kan vinden. Daarom willen we veel verschillende huizen bouwen van starterswoningen tot seniorenhofjes, van waterwoningen tot Tiny Houses, van studentenhuisvesting tot gezinswoningen. Want we verschillen in wie we zijn en wat we nodig hebben, en juist die diversiteit maakt onze samenleving sterk.

D66 staat voor optimisme, voor vooruitgang en voor vertrouwen in mensen. Wij geloven dat we samen, met inwoners en ondernemers, de toekomst van Dronten vormgeven. Of het nu gaat om onderwijs, zorg, duurzaamheid of de inrichting van onze dorpen – het begint allemaal bij de vraag: hoe maken we onze leefomgeving sterker, eerlijker en toekomstgericht?

Daarvoor vraag ik uw steun. Laten we dromen, denken én doen. Samen bouwen we aan een Dronten waar iedereen zich thuis kan voelen, die duurzaam is en waar elk dorp telt.

**Lazise
Hillebregt**

Lijsttrekker D66 Dronten

Inhoudsopgave

1. Wonen – Bouwen aan een samenleving	5
1.1 Diversiteit in wonen	
1.2 Duurzaam en natuurinclusief bouwen	
1.3 Samen bouwen met inwoners	
1.4 Leefbare en gezonde wijken	
1.5 Langer thuis wonen	
2. Onderwijs – Ontwikkelen van talent	8
2.1 Een (kans)rijke schooldag	
2.2 Een goede start voor een betere toekomst	
2.3 Onderwijs en jeugdhulp: samen sterk	
2.4 De school van de toekomst	
2.5 Een leven lang ontwikkelen	
2.6 Blijven leren in Dronten	
2.7 Studentenstad Dronten	
3. Energie – Dronten geeft je energie	11
3.1 Schone energie voor iedereen	
3.2 Klimaatdoelen en verantwoordelijkheid	
3.3 Innovatieve oplossingen en energiehub	
3.4 Duurzaam bouwen en vernieuwen	
3.5 Investeren in isolatie en financiering	
3.6 Opslag en nieuwe warmtebronnen	
3.7 Eerlijke energietransitie	
4. Groen – Gezonde leefomgeving binnen en buiten	14
4.1 Groen in de dorpen	
4.2 Groen rond de dorpen	
4.3 Een toekomstbestendig buitengebied	
4.4 Kennis en innovatie in de agrarische sector	
4.5 Natuur, recreatie en toerisme	
5. Sociaal domein – Iedereen doet mee	17
5.1 Van zorgen voor naar zorgen dat	
5.2 Je leven in eigen hand nemen	
5.3 Investeren in preventie	
5.4 Armoede bestrijden en kansengelijkheid	
5.5 Toegankelijke publieke dienstverlening	
5.6 Jezelf kunnen zijn	
6. Financiën – Dronten verdient beter	20
6.1 Solide financieel beleid	
6.2 Van korte naar lange termijn	
6.3 Reserves en accommodaties	
6.4 Onze belofte	
7. Kunst en cultuur – Vooruitstrevend Dronten	23
7.1 Cultuur dichtbij en van iedereen	
7.2 Ruimte voor verbeelding	
7.3 Erfgoed en geschiedenis	

8. Lokale democratie – Vrij zijn begint met vertrouwen	25
8.1 Een vitale democratie voor en door inwoners	
8.2 Opgavegericht en gebiedsgericht werken	
8.3 Nieuwe vormen van democratie	
8.4 Buurtgerichte betrokkenheid	
8.5 Transparantie en nabijheid	
8.6 Democratie en burgerschap	
9. Mobiliteit – Een bereikbaar Dronten	28
9.1 Openbaar vervoer en bereikbaarheid	
9.2 Bereikbaarheid over de weg	
9.3 Vliegenvlug naar een betere bereikbaarheid	
9.4 Defensie en Lelystad Airport	
10. Sport en bewegen – Gezond, sociaal en vitaal	31
10.1 Gezond leven voor iedereen	
10.2 Toekomstbestendig sportklimaat	
10.3 Samenwerking in een inclusief sportpark	
Verantwoording	33

Hoofdstuk 1

Wonen

Wonen - Bouwen aan een samenleving

Dronten groeit de komende jaren van 40.000 naar 60.000 inwoners. Dat vraagt om duizenden nieuwe woningen. Voor D66 staat echter niet het aantal huizen centraal, maar de samenleving die we samen vormgeven. Het gaat ons niet alleen om de woning, maar om de leefomgeving waarin mensen zich thuis voelen. Bouwen aan een samenleving betekent dat we uitgaan van een gezonde leefomgeving die goed is voor mens, dier en natuur.

1.1. Variatie in wonen

Een groeiende gemeente vraagt om variatie in woonvormen. Niet iedereen zoekt hetzelfde type woning, en juist die mix maakt onze dorpen leefbaar en aantrekkelijk. De groei van Dronten vraagt niet alleen meer woningen maar ook variatie in het soort woningen. Van gezinswoning tot appartement, van koop tot huur. In de toekomst kent Dronten meer ouderen door vergrijzing en meer jongeren die komen voor onderwijs. Hierdoor is er een stijgende vraag naar kleinere en betaalbare woningen en innovatieve woonvormen.

- **tiny houses** als innovatieve en duurzame woonvorm
- **seniorenwoningen en hofjes** die geheel uitmaken van gevarieerde wijken, waar ouderen prettig samenleven
- **waterwoningen** die passen bij onze omgeving
- **studentenwoningen** die jongeren kansen bieden
- **starterswoningen** zodat Dronten aantrekkelijk blijft voor jonge inwoners

1.2. Duurzaam en natuurinclusief bouwen

De manier waarop we bouwen bepaalt hoe toekomstbestendig onze wijken zijn. D66 kiest voor een aanpak waarin duurzaamheid en natuur geen toevoeging zijn, maar het uitgangspunt. Daarmee bouwen we aan gezonde, leefbare en betaalbare wijken.

- ruimte voor **mens, dier én natuur** in onze wijken
- stimuleren van **bio-based bouwen** met natuurlijke materialen
- huizen zo bouwen dat het **energie besparend** is (passief bouwen)
- ontwikkelen van **toekomstbestendige wijken** die bijdragen aan een gezonde leefomgeving

1.3. Samen bouwen met inwoners

Nieuwe woningen moeten aansluiten bij de identiteit van onze dorpen en bij wat inwoners belangrijk vinden. Daarom bouwt D66 niet vóór, maar mét de Drontenaren. Alleen door die samenwerking krijgen plannen draagvlak en kracht.

- behoud van het **dorpse karakter** waar Dronten trots op is
- verbetering van **de centra en entrees** in Swifterbant en Biddinghuizen
- sleutelprojecten waarin **participatie** met inwoners en ondernemers centraal staat
- een leefomgeving die aansluit bij **de wensen van de gemeenschap**

1.4. Leefbare en gezonde wijken

Een wijk is meer dan een verzameling huizen. Het is de plek waar mensen bewegen, elkaar ontmoeten en zich thuis voelen. Daarom wil D66 dat nieuwe wijken uitnodigen tot een gezonde en sociale manier van leven.

- wijken die **klimaatadaptief** zijn ingericht
- volop **openbaar groen** voor ontspanning en natuur
- veilige en toegankelijke **fiets- en wandelpaden**
- een omgeving die **passie en ambitie** uitstraalt in ontwerp en inrichting
- voor **kinderen** veilige, verkeersarme woongebieden
- ruimte maken voor plaatsen waar mensen elkaar kunnen **ontmoeten** in de publieke ruimte

1.5. Langer passend wonen

Zelfstandig kunnen blijven wonen, in je eigen huis of een andere passende woning, ook als je ouder wordt of zorg nodig hebt, is voor D66 belangrijk. Daarom zetten we in op ondersteuning en financiering om woningen levensloopbestendig te maken. De Blijverslening speelt hierin een belangrijke rol.

- de **Blijverslening** voor woningaanpassingen
- meer kansen om **langer zelfstandig thuis** te blijven wonen
- voortzetten en versterken van de regeling als vast beleid
- woningen die eenvoudig **levensloopbestendig** gemaakt kunnen worden

Hoofdstuk 2

Onderwijs

Onderwijs - Ontwikkelen van talent begint bij goed onderwijs

Kinderen leren niet alleen op school, maar ook thuis, bij de opvang, de sportclub of de muziekles. Als kinderen buiten schooltijd kunnen sporten, de natuur beleven of genieten van kunst en cultuur, wordt hun leefwereld versterkt en verbreed. Talent komt dan tot bloei. Toch profiteren niet alle kinderen van deze rijkdom. D66 wil dat elk kind in Dronten de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen – van peuter tot student, van basisvaardigheden tot hoogwaardig onderwijs.

2.1 Een (kans)rijke schooldag

Een dag bij de educatieboer, een toneelvoorstelling, omgaan met digitalisering/social media, natuuronderwijs of maatschappelijke stages: dit verrijkt het leren van kinderen. D66 wil dat de gemeente scholen actief ondersteunt bij het realiseren van de rijke schooldag, met partners uit cultuur, natuur, sport en welzijn.

- scholen helpen bij het organiseren van een **rijke schooldag**;
- samenwerking versterken via de **Lokale Educatieve Agenda (LEA)** met gelijke kansen als uitgangspunt;
- inzetten op **De Gezonde School**, met aandacht voor gezondheid, welzijn en gezonde kantines;
- activiteiten verbinden met **buurtsportcoaches, bibliotheken, IVN, jeugdzorg en welzijn**.

2.2 Een goede start voor een betere toekomst

De eerste levensjaren zijn cruciaal voor ontwikkeling. D66 wil versnippering tegengaan en zorgen voor continuïteit: een doorlopende ontwikkellijn van peuter tot voortgezet onderwijs. Vroege educatie, ouderbetrokkenheid en integrale voorzieningen zijn daarbij essentieel.

- de **Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)** uitbreiden;
- voorschoolse opvang zien als **basisvoorziening** met brede toegankelijkheid;
- **integrale kindcentra (IKC's)** stimuleren waar opvang, onderwijs en jeugdzorg samenkomen;
- extra aandacht geven aan **kinderen met een andere moedertaal** via taalonderwijs en ouderparticipatie.

2.3 Onderwijs en jeugdhulp: samen sterk

Kansengelijkheid stopt niet bij de schooldeur. D66 wil dat signalen vroegtijdig worden opgepakt en dat ouders en leraren ondersteund worden. Onderwijs en jeugdhulp moeten samenwerken zonder dat leraren zorgverleners worden.

- één **aanspreekpunt per gezin** bij complexe leer- of zorgvragen;
- **basisteam**s die ouders en leraren ondersteunen;
- actief beleid voor het **leerrecht van ieder kind**: geen kind thuis zonder passend onderwijs;
- maatwerk en samenwerking centraal stellen, niet de financiële verantwoordelijkheden.

2.4 Het schoolgebouw van de toekomst

Scholen moeten kinderen kunnen voorbereiden op een duurzame, digitale en veranderende wereld. Daar hoort een passend schoolgebouw bij. D66 bouwt deze nieuwe scholen. Veel scholen zijn al jaren afgeschreven en voldoen niet meer aan de standaarden van vandaag. D66 vindt het belangrijk dat we geld vrijmaken om de beide VO-scholen in Dronten, Almere College en Ichtus, maar ook de basisscholen in de gemeente te vernieuwen.

- investeren in **nieuwe schoolgebouwen** met hoge duurzaamheidsambities;
- **circulair en energiepositief** bouwen met gezond binnenklimaat en daglicht;
- **groene schoolpleinen** realiseren die bijdragen aan leren, biodiversiteit en klimaatadaptatie;
- gebouwen flexibel en multifunctioneel ontwerpen, geschikt voor groei, krimp en inclusie;
- bij nieuwbouw rekening houden met **extra ondersteuningsbehoeften**.

2.5 Een leven lang ontwikkelen

De arbeidsmarkt verandert razendsnel. D66 wil dat Dronten inwoners ondersteunt bij loopbaanontwikkeling, om- en bijscholing en basisvaardigheden. Leven lang leren is niet alleen een individuele, maar ook een maatschappelijke opdracht.

- laaggeletterdheid bestrijden via **Samen Werken aan Geletterdheid**;
- het **Leerwerknetwerk** versterken en koppelen aan regionale initiatieven;
- een **gestroomlijnd aanbod** van regelingen en voorzieningen voor leven lang leren.

2.6 Blijven leren in Dronten

Veel talent vertrekt uit Dronten om te studeren en keert niet terug. D66 wil Dronten aantrekkelijk houden voor studenten en kennisinstellingen, zodat talent blijft en de economie profiteert.

- studenten een aantrekkelijk **uitgaans- en leefklimaat** bieden;
- samenwerking zoeken met **groene universiteiten** om doorlopende leerlijnen te creëren.

2.7 Studentenstad Dronten

Met Aeres Hogeschool en een groeiend mbo-aanbod is Dronten in ontwikkeling als studentenstad. D66 wil deze groei ondersteunen met een sterke campus, meer opleidingen en betere verbinding met de lokale arbeidsmarkt.

- een sterke **campus bij Aeres Hogeschool** als ontmoetingsplek;
- uitbreiding van het **mbo-aanbod**, ook niveau 3 en 4;
- samenwerking tussen mbo en **lokale bedrijven** voor stages en praktijkleren;
- het behoud van **studenten in Dronten** door breed onderwijsaanbod en goede voorzieningen.

Hoofdstuk 3

Energie

Energie - Dronten geeft je energie

De energietransitie is een van de grootste uitdagingen van onze tijd. D66 wil dat inwoners en ondernemers in Dronten niet alleen toeschouwers zijn, maar actief meedoen en profiteren. Het gaat ons om meer dan techniek: de transitie moet betaalbaar, eerlijk en haalbaar zijn. Door samen te werken aan schone energie en energiebesparing bouwen we aan een gemeente die klaar is voor de toekomst, waar de kosten beheersbaar blijven en waar iedereen een bijdrage kan leveren.

3.1. Schone energie voor iedereen

Iedereen moet de mogelijkheid hebben om zijn huis te verduurzamen en energie te besparen. Dat mag nooit afhangen van inkomen of achtergrond. D66 vindt dat inwoners hulp moeten krijgen bij de eerste stappen, zoals isolatie of het verminderen van energiegebruik. Met laagdrempelige ondersteuning, zoals energicoaches en praktische maatregelen aan huis, maken we verduurzaming bereikbaar en betaalbaar.

- inzet op **isolatie en energiebesparing** als eerste stap;
- laagdrempelige hulp via **energieloket en coaches**;
- ondersteuning voor **iedereen**.

3.2. Klimaatdoelen en verantwoordelijkheid

Bij het klimaatakkoord van Parijs is afgesproken dat de temperatuurstijging beperkt moet blijven tot maximaal 1,5 tot 2 graden. D66 staat volledig achter deze ambitie. Om dit te bereiken zetten we volop in op verduurzaming en isolatie van woningen en gebouwen, elektrisch vervoer en schone energie. Dit is noodzakelijk om de energiekosten laag te houden én goed voor het milieu.

- **verduurzaming van gebouwen** en betere isolatie;
- stimuleren van **elektrisch vervoer**;
- ruim baan voor **schone energiebronnen**.

3.3. Innovatieve oplossingen en energiehubs

De energietransitie vraagt om slimme systemen waarin opwekking, gebruik en opslag met elkaar verbonden zijn. In Dronten liggen kansen om bedrijventerreinen en buurten te ontwikkelen tot energiehubs, waar vraag en aanbod elkaar versterken. Door lokaal opgewekte energie zoveel mogelijk lokaal te gebruiken, verlagen we de kosten, beperken we de druk op het net en vergroten we de betrouwbaarheid van onze energievoorziening.

- ontwikkelen van **energiehubs** op bedrijventerreinen;
- inzetten op **lokale opslag** om netcongestie te verminderen;
- ondersteunen van **energiecoöperaties en buurtinitiatieven**.

3.4. Duurzaam bouwen en vernieuwen

De gebouwen die we vandaag neerzetten, bepalen het energiegebruik van morgen. D66 wil dat nieuwe scholen, woningen en wijken direct duurzaam en toekomstbestendig worden gebouwd. We zetten daarbij in op passief bouwen, het optimaal benutten van daken voor zonnepanelen en het beperken van energieverbruik. Vruchtbare landbouwgrond blijft beschermd: zonneweides horen pas in beeld te komen als daken volledig benut zijn.

- nieuwe gebouwen met een **hoge duurzaamheidsambitie**;
- **passief energiezuinig bouwen** als standaard bij nieuwbouw;
- maximaal gebruik van **daken voor zonnepanelen**;
- geen **zonneweides op landbouwgrond** zolang daken leegstaan.

3.5. Investeren in isolatie en financiering

Energie besparen begint bij isoleren. D66 wil dat inwoners daarbij goede ondersteuning krijgen, zowel in advies als in financiering. Door subsidies te verbeteren en de duurzaamheidslening uit te breiden, maken we het mogelijk om ook te investeren in innovaties als groene daken, thuisbatterijen en wateropvang. Zo helpen we inwoners hun energierekening blijvend te verlagen en hun woning toekomstbestendig te maken.

- betere en toegankelijke **subsidieregelingen voor isolatie**;
- uitbreiding van de **duurzaamheidslening**;
- ruimte voor investeringen in **groene daken, batterijen en wateropvang**.

3.6. Opslag en nieuwe warmtebronnen

Voor een duurzame energievoorziening is opslag onmisbaar. In Dronten liggen grote kansen om opgewekte energie slim op te slaan en beschikbaar te houden voor momenten van hoge vraag. D66 ziet daarbij een belangrijke rol voor waterstof, maar ook voor collectieve warmtebronnen zoals aquathermie, WKO en geothermie. Zo bouwen we stap voor stap aan een robuust en betrouwbaar energiesysteem.

- inzet op **waterstof** als energiedrager;
- Continue aandacht voor de mogelijkheden van **collectieve warmtebronnen** zoals onttrekking uit oppervlaktewater en warmte/koude opslag;
- blijvende aandacht voor **geothermie**.

3.7. Eerlijke energietransitie

De energietransitie kan alleen slagen als inwoners zich gehoord voelen en meeprofiten van de opbrengsten. D66 wil dat participatie en zeggenschap van de gemeenschap standaard zijn bij wind- en zonneprojecten, maar ook bij opslaginitiatieven. Via het windfonds zorgen we ervoor dat een deel van de opbrengsten terugvloeien naar de lokale gemeenschap. Zo delen we de lusten en lasten eerlijk en blijft de steun voor duurzame energie breed gedragen.

- **maatschappelijke participatie** bij alle energieprojecten;
- opbrengsten terug via het **windfonds**;
- nadruk op **lokale zeggenschap en eigenaarschap**.

Hoofdstuk 4

Groen

Groen – Samen leven met natuur

Groen is een belangrijk onderdeel van de identiteit van Dronten. Het geeft onze dorpen en wijken karakter, biedt ruimte voor ontspanning en draagt bij aan een gezonde leefomgeving. D66 ziet groen niet als luxe, maar als noodzaak: bomen, parken en natuurgebieden zorgen voor biodiversiteit, schone lucht en verkoeling in de zomer. Wij willen dat iedere inwoner dichtbij huis kan genieten van groen.

4.1 Groen in de dorpen

Groen in de leefomgeving levert bewoners energie en draagt bij aan een moderne, gezonde woonomgeving. D66 volgt de Dronter principes, waarin groen de basis vormt. Tuinbezitters spelen hierin een belangrijke rol: meer groen helpt tegen hittestress, verbindt natuurgebieden, bevordert biodiversiteit en zorgt voor betere afvoer van regenwater.

- groen zien als **visitekaartje** van onze dorpen, zonder bezuinigingen op groenvoorziening;
- bij nieuwbouw en herinrichting kiezen voor **meer inheemse beplanting** en **geen gebruik van pesticiden**;
- inwoners stimuleren hun tuinen te **ontstenen** met initiatieven als tegel eruit, groen erin;
- buurtinitiatieven voor vergroening **financieel ondersteunen**;
- kinderen stimuleren met **natuureducatie** en **groene schooltuinen**.

4.2 Groen rond de dorpen

De overgang van dorp naar agrarisch gebied vraagt om een zorgvuldige inrichting. D66 wil de groene omranding rond de dorpen herstellen en zorgen voor een vloeiende overgang van dorpsbeplanting naar landbouw. Multifunctionele landbouw en agroforestry maken het landschap aantrekkelijker. Windsingels en verbindingen met de bossen langs de randmeren blijven daarbij speerpunten.

- de **groene omranding** rond de dorpen herstellen;
- inzetten op **agroforestry** en multifunctionele landbouw;
- de **verbinding met bossen en windsingels** versterken;
- bij erfvergroting voorwaarden stellen aan **erfbeplanting en energievoorziening**;
- ondersteuning bieden door levering van **inheems plantgoed** en bebossing van overhoeken.

4.3 Een toekomstbestendig buitengebied

Het buitengebied van Dronten staat voor grote uitdagingen. Europese en landelijke beleidskeuzes hebben invloed op de landbouw. D66 wil dat de gemeente alles binnen haar invloedssfeer benut om de noodzakelijke transitie te ondersteunen, met als doel een vitale en toekomstbestendige landbouw. Hiervoor is een brede visie nodig waarin landbouw, natuur, recreatie, energiewinning en biodiversiteit met elkaar in balans worden gebracht.

- een integrale **visie voor het buitengebied** ontwikkelen, samen met inwoners, ondernemers en organisaties;
- inzetten op **kringlooplandbouw en innovaties**;
- ruimte bieden voor **duurzame energieopwekking** die goed wordt ingepast in het landschap;
- het project **Groenblauwe dooradering** voortzetten en opnemen in een ecologische visie.
- **wilde planten en dieren** meer gelegenheid geven om in de agrarische gebieden te leven en zich erdoorheen te verplaatsen

4.4 Kennis en innovatie in de agrarische sector

Dronten beschikt over een innovatieve en creatieve agrarische sector. D66 wil de kennis van agrarische bedrijven, onderwijsinstellingen en vertegenwoordigers bundelen om de noodzakelijke transities te ondersteunen.

- een (landelijk) **AGRO-expertisecentrum** oprichten in Dronten;
- samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid versterken;
- de rol van agrariërs bij **duurzaamheid en innovatie** vergroten.

4.5 Natuur, recreatie en toerisme

Groen is er ook om van te genieten. Dronten heeft een aantrekkelijk buitengebied langs de randmeren als geslaagd voorbeeld waar natuur, recreatie en landbouw samenkomen. D66 wil dat deze integratie verder wordt gestimuleerd en dat toeristisch-recreatieve activiteiten bijdragen aan de leefkwaliteit in onze gemeente.

- de **integratie van landbouw en natuur** actiever stimuleren;
- **toeristisch-recreatieve activiteiten** op en rond boerenerven toestaan;
- verkoop van **lokale agrarische producten** op het erf mogelijk maken;
- recreatieve voorzieningen zoals **fietspaden en natuurtoegang** versterken.

Hoofdstuk 5

Sociaal Domein

Sociaal Domein - Iedereen doet mee

Een volwaardig leven betekent dat je je eigen keuzes kunt maken, jezelf kunt ontwikkelen en mee kunt doen in de samenleving. In Dronten willen we een samenleving zijn waarin iedereen meetelt: jong en oud, met of zonder beperking, ongeacht culturele achtergrond, geslacht, leeftijd, geaardheid of talenten. Zorg raakt mensen vaak direct. Daarom moet hulp dichtbij, eenvoudig en mensgericht georganiseerd zijn.

5.1 Van zorgen voor naar zorgen dat

D66 gelooft dat de kracht van onze samenleving ligt in de mensen zelf. We willen bewegen van een cultuur van zorgen vóór naar zorgen dát: zorgen dát mensen de ruimte, ondersteuning en mogelijkheden krijgen om samen oplossingen te vinden. Familie, buren, verenigingen en netwerken spelen een cruciale rol in het dagelijks leven. Door die sociale structuren te versterken, kunnen lichte zorgvragen dichtbij worden opgelost en blijft professionele zorg beschikbaar voor complexe situaties.

- actief investeren in **sociale structuren** via bewonersinitiatieven, inloophuizen en ontmoetingsplekken;
- de **bestrijding van eenzaamheid** ondersteunen via netwerken, vrijwilligersinitiatieven en bestaande ontmoetingsplekken zoals bibliotheken en sportverenigingen;
- **vroegtijdig signaleren** van onveilige thuissituaties door samenwerking tussen scholen, huisartsen, verenigingen en welzijnswerk.

5.2 Regie over je eigen leven

Iedereen moet de regie over zijn of haar eigen leven kunnen voeren, ook als het even moeilijk is.

Ondersteuning werkt het best wanneer bewoners betrokken zijn bij hun eigen plan. Daarbij is oog voor mantelzorgers en duidelijke aanspreekpunten essentieel.

- **mantelzorgers ondersteunen** met respijtzorg, praktische hulp en begeleiding;
- één **regisseur per gezin** bij complexe zorgvragen voor overzicht en vertrouwen;
- investeren in **geletterdheid en digitale vaardigheden** als basis voor zelfredzaamheid;
- zorgen dat gebouwen en voorzieningen **toegankelijk** zijn voor iedereen.

5.3 Investeren in preventie

Voor D66 is preventie de sleutel tot een gezonde en kansrijke samenleving. Door vroegtijdig signaleren en ondersteunen, voorkomen we menselijk leed én hoge kosten. Preventie vraagt om samenwerking tussen scholen, zorg, welzijn en inwoners zelf.

- problemen bij kinderen **vroeg signaleren** via samenwerking tussen scholen, opvang, huisartsen en jeugdzorg;
- **schuldproblematiek vroeg aanpakken** met partners als De Meerpaal en OFW;
- **verslaving voorkomen** door voorlichting en versterken van mentale weerbaarheid;
- een **gezonde leefstijl bevorderen** via sport, beweging en voeding.

5.4 Armoede bestrijden en kansen vergroten

Armoede tast waardigheid en toekomstperspectief aan, en kinderen die in armoede opgroeien beginnen met een achterstand. Voor D66 is kansengelijkheid een moreel kompas. Armoede aanpakken is geen bijzaak, maar een uitgangspunt van beleid.

- **vroege signalering van financiële problemen** bij gezinnen en snelle hulpverlening;
- inkomensregelingen uitbreiden en **bureaucratische drempels verlagen**;
- extra aandacht voor **verborgen armoede** onder werkenden en ondernemers;
- waarborgen dat **kinderen altijd mee kunnen doen**, bijvoorbeeld aan sport of schoolreisjes;
- kinderarmoede **integraal onderdeel** maken van onderwijs-, zorg- en jeugdbeleid.

5.5 Toegankelijke publieke dienstverlening

D66 Dronten stimuleert een toegankelijke en gebruiksvriendelijke (digitale) gemeente waar alle inwoners eenvoudig en helder informatie en diensten kunnen vinden. Ze zorgen ervoor dat alle communicatie duidelijk, persoonlijk en ondersteunend is, zodat iedereen actief kan meedoen en zich welkom voelt.

- **publieke gebouwen en voorzieningen toegankelijk** maken voor iedereen;
- een **toegankelijke gemeentebalie** behouden voor inwoners die hulp nodig hebben;
- zorgen dat de gemeente **zichtbaar, bereikbaar en begrijpelijk** is voor al haar inwoners.

5.6 Jezelf kunnen zijn

Iedereen in Dronten moet zichzelf kunnen zijn, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit of expressie. Toch ervaren LHBTI+ inwoners, en met name jongeren, nog steeds uitsluiting en onveiligheid. D66 staat pal voor acceptatie en gelijkwaardigheid.

- scholen ondersteunen bij **Paarse Vrijdag** en andere initiatieven voor acceptatie en veiligheid;
- inzetten op **voorlichting en bewustwording** in de gemeenschap;
- zorgen dat gemeentelijke voorzieningen en evenementen **toegankelijk en inclusief** zijn voor LHBTI+ personen.

Hoofdstuk 6

Financiën

Financiën - Dronten verdient beter

Een financieel sterk Dronten is een beter Dronten. Gemeentelijke financiën zijn de hoeksteen van de samenleving: met dat geld houden we de groenvoorziening netjes, zorgen we dat iedereen kansen krijgt en investeren we in voorzieningen. D66 pleit voor een verstandig financieel beleid, met ruimte om te besteden aan zaken die er écht toe doen.

Door decentralisaties moet de gemeente steeds meer taken zelf bekostigen, vaak met minder middelen. Dit vraagt om scherpe keuzes, maar biedt ook vrijheid om onze eigen koers te bepalen. D66 wil dat iedereen in Dronten mee kan blijven doen. Daarom kiezen we voor een sociaaleconomisch beleid dat ruimte biedt aan iedereen.

6.1 Solide financieel beleid

D66 zet zich in voor een solide financieel beleid. Dat betekent zorgvuldig omgaan met belastinggeld, een begroting die tegen een stootje kan en hervormen waar beleid niet effectief is. We willen ruimte scheppen om te investeren in wat wél werkt en niet bezuinigen op essentiële voorzieningen.

- altijd een **zorgvuldige omgang met belastinggeld**;
- bezuinigen op beleid **dat niet effectief is**;
- **niet bezuinigen** op basisvoorzieningen;
- een **kostenbewuste cultuur** bij het ambtelijk apparaat;
- belastingen alleen heffen om **kosten te dekken**, niet om reserves te vullen;
- bij extra ruimte voor lokale belastingen een **eerlijke verdeling van lasten**;
- voor afval de norm: **de vervuiler betaalt**, gewenst gedrag willen we stimuleren.

6.2 Van korte naar lange termijn

Subsidies en investeringen moeten bijdragen aan maatschappelijke doelen zoals kansengelijkheid en een sterke samenleving. D66 wil dat resultaten van subsidies transparant en inzichtelijk zijn, zodat inwoners weten waar hun geld naartoe gaat.

- subsidies inzetten om **maatschappelijke effecten** te bereiken;
- succesvolle projecten kunnen **verlengen** totdat partners instappen;
- volledige **openheid over subsidies** en resultaten;

6.3 Reserves en investeringen

Dronten is financieel gezond en beschikt over ruime reserves. D66 vindt dat dit vermogen meer moet worden ingezet om te investeren in de toekomst, bijvoorbeeld in duurzame schoolgebouwen en sterke voorzieningen. Reserves zijn geen doel op zich: de gemeente is geen bank.

- reserves vaker inzetten voor **investeringen in de samenleving**;
- de **Algemene Reserve verlagen** naar een realistisch niveau;
- waar nodig **lenen tegen gunstige voorwaarden**;
- de raad nadrukkelijk in positie brengen om **tussentijds bij te sturen**;
- effectgerichte begrotingen maken met **SMART-doelstellingen**;
- geld dat niet tijdig besteed kan worden, **teruggeven aan inwoners**.

6.4 Onze keuzes

Een sterke gemeente begint met gezonde financiën, maar geld is nooit een doel op zich. Het gaat om de effecten die we willen bereiken voor inwoners. Daarom kiest D66 voor effectgericht beleid: eerst het resultaat, dan het budget.

- **realistische begrotingen** die we daadwerkelijk uitvoeren;
- **effectgericht beleid**: het resultaat staat centraal, het budget volgt;
- **zorgvuldige omgang met geld**, met ruimte voor investeringen die verschil maken;
- **transparantie en eerlijkheid**, zodat inwoners weten wat er met hun belastinggeld gebeurt.

Hoofdstuk 7

Kunst & Cultuur

Kunst & Cultuur – Vooruitstrevend Dronten

Kunst en cultuur zijn geen luxe, maar noodzaak. D66 Dronten gelooft in de kracht van cultuur als motor voor persoonlijke ontwikkeling, sociale samenhang en economische bloei. In een jonge gemeente als de onze, waar mensen met uiteenlopende achtergronden samenleven, is cultuur de lijm die verbindt. Wij willen méér dan behoud van wat er al is: wij willen bouwen aan een levendig, zichtbaar en inclusief cultureel landschap dat elke inwoner raakt en verrijkt.

7.1 Cultuur dichtbij en van iedereen

Cultuur is de zuurstof van onze samenleving: het verbindt, inspireert en geeft kleur aan onze gemeente. D66 kiest voor cultuur die zichtbaar is in alle kernen, op straat, in het landschap en in de haarvaten van de gemeenschap. Elk dorp en elke wijk moet kunnen rekenen op culturele initiatieven die aansluiten bij de leefwereld van inwoners en een brug slaan tussen inwoners, kunstenaars, verenigingen en instellingen. Ook cultuureducatie moet toegankelijk zijn voor iedereen, jong én oud.

- investeren in **culturele initiatieven in elke kern**;
- **cultuureducatie laagdrempelig** maken van peuter tot senior;
- de gemeentelijke bijdrage aan cursussen bij **De Meerpaal verhogen naar 75%**;
- maatwerkfinanciering bieden zodat **geld geen belemmering** vormt.

7.2 Ruimte voor verbeelding

Een bloeiend cultureel leven vraagt om fysieke ruimte waar kunst gemaakt, beleefd en gedeeld kan worden. D66 investeert daarom in broedplaatsen, expositieruimtes en kunst in de openbare ruimte.

- een structurele **expositieruimte voor lokale kunstenaars**;
- een **broedplaats** waar nieuwe culturele initiatieven kunnen ontstaan;
- blijvende zichtbaarheid en onderhoud van de **collectie Cyril Lixenberg** en de realisatie van een **museum Lixenberg**;
- meer **permanente en tijdelijke kunst** in de openbare ruimte;
- inzetten op **landschapskunst** die inspireert, verwondert en discussie oproept.

7.3 Erfgoed en geschiedenis

Dronten is jong, maar kent een rijke pioniersgeest en innovatieve geschiedenis. Erfgoed is geen statisch verhaal, maar een bron van identiteit en inspiratie. D66 wil dat dit verhaal zichtbaar blijft en wordt doorgegeven aan volgende generaties.

- **initiatieven ondersteunen** die het verhaal van Dronten vertellen via monumenten, verhalen, digitale media of theater;
- **zorgvuldig omgaan met monumenten**, inclusief onderhoud en herbestemming;
- monumenten opnemen in het **strategisch vastgoedplan**;
- erfgoed benutten als **bron van inspiratie en identiteit** voor de hele gemeenschap.

Hoofdstuk 8

Lokale democratie

Lokale democratie – Vrij zijn begint met vertrouwen

Een sterke en betrouwbare overheid is de basis voor vrijheid. Zonder die basis is een vitale democratie ondenkbaar. Met vergaande participatie houden we onze democratie levendig en zorgen we voor betrokken inwoners. Een sterke lokale democratie begint bij de erkenning van onze rechtsstaat: een samenleving waarin iedereen meetelt, zijn stem kan laten horen en invloed kan uitoefenen op besluiten die hen raken. Dat vraagt om een overheid die uitnodigt, luistert en ruimte geeft aan initiatief, maar ook duidelijk is over verwachtingen en keuzes.

8.1 Een vitale democratie voor en door inwoners

De gemeente heeft steeds meer taken gekregen en speelt een grote rol in het dagelijks leven. D66 wil dat de lokale democratie recht doet aan die verantwoordelijkheid. Nieuwe vormen van participatie zijn waardevol, maar de gemeenteraad blijft het hart van de democratie.

- de functie van **dorpswethouder** blijvend invoeren;
- inwoners actief betrekken via **Dronten Denkt Mee**;
- **raadsvergaderingen in de drie kernen** organiseren;
- een **motiemarkt en ontmoetingsavonden** organiseren om raad en inwoners dichterbij elkaar te brengen.

8.2 Opgavegericht en gebiedsgericht werken

In alles wat de gemeente doet, staat de inwoner centraal. D66 kiest voor opgavegericht werken en gebiedsgericht organiseren, met gebiedsregisseurs, gebiedswethouders en gebiedsagenda's. Zo worden Drontenaren gezien en gehoord.

- **gebiedsagenda's** opstellen door en voor de dorpen;
- inwoners waar mogelijk **laten meebeslissen** over hun leefomgeving;
- helder zijn als participatie alleen meedenken of signaleren betekent;
- goede communicatie en duidelijke verwachtingen als uitgangspunt nemen.

8.3 Nieuwe vormen van democratie

Iedereen heeft een stem, vertegenwoordigd door de gemeenteraad. Bij grote thema's kunnen aanvullende instrumenten inwoners meer invloed geven.

- voortbouwen op het **Toekomstberaad Dronten 2050** als voorbeeld van inwonersparticipatie;
- **referenda, jongerenpanel en Toekomstberaad** inzetten bij maatschappelijke thema's;
- inwoners en organisaties ondersteunen via het **uitdaagrecht** om gemeentelijke taken over te nemen.

8.4 Buurtgerichte betrokkenheid

Inwoners weten zelf het beste wat hun buurt nodig heeft. D66 wil hen structureel zeggenschap geven over een deel van het gemeentelijk budget en ondersteuning bieden om ideeën uit te voeren.

- **buurtbudgetten** structureel opnemen in de begroting;
- bewoners laten beslissen waar dit geld aan besteed wordt;
- ondersteuning bieden via **gebiedsregisseurs en gebiedswethouders**;
- succesvolle voorbeelden in **Swifterbant en Biddinghuizen** uitbreiden naar andere wijken.

8.5 Transparantie en nabijheid

Een betrouwbare overheid is open, zichtbaar en begrijpelijk. Inwoners moeten kunnen volgen waar belastinggeld naartoe gaat en helder geïnformeerd worden over besluiten.

- het beleid met **dorpswethouders, gebiedsregisseurs en gebiedsagenda's** voortzetten;
- sommige taken bewust laten uitvoeren door **vertrouwde (subsidie)partners**;
- **beleidsplannen en raadsbesluiten helder samenvatten** en visueel toelichten;
- communicatie verbeteren zodat politiek **begrijpelijk en toegankelijk** wordt.

8.6 Democratie en burgerschap

Democratie vraagt om betrokkenheid, empathie en respect. D66 wil structureel aandacht voor democratisch burgerschap en jongeren actief betrekken.

- **burgerschapseducatie** stimuleren op scholen en in de praktijk;
- jongeren betrekken via het **jongerenpanel** en hen een stem geven in beleid;
- vrijheid van meningsuiting en gelijke behandeling actief uitdragen als **grondrechten en richtlijnen** voor onze samenleving.

Hoofdstuk 9

Mobiliteit

Mobiliteit – Een bereikbaar Dronten

Dronten ligt centraal in Nederland en profiteert van het station dat de bereikbaarheid heeft verbeterd. Toch zijn we er nog niet. Met de schaa sprong die onze gemeente gaat maken, is een toekomstgerichte visie op mobiliteit onmisbaar. D66 wil dat iedereen zich eenvoudig, veilig en duurzaam kan verplaatsen tussen dorpen, naar werk of school, of richting andere steden. Bereikbaarheid is essentieel voor leefbaarheid, economie en samenhang.

9.1 Openbaar vervoer en bereikbaarheid

Goed openbaar vervoer is de ruggengraat van bereikbaarheid. Treinen, bussen en fietsverbindingen moeten elkaar versterken, zodat inwoners duurzaam en betaalbaar kunnen reizen.

- méér treinen op de lijn **Lelystad–Zwolle**, ook in de avonden;
- uitbreiding van het **buurtbusnetwerk** met elektrische bussen, inclusief aansluiting van **Ketelhaven**;
- veilige en comfortabele **fietsverbindingen** tussen dorpen en naar omliggende steden;
- **handhaving van snelheidslimieten** voor auto's, fatbikes en e-bikes;
- meer **voorzieningen rond het station** zodat het uitgroeit tot een levendige ontmoetingsplek.
- Ondersteuning van initiatieven om te komen tot de **Lelylijn**.

9.2 Bereikbaarheid over de weg

De groei van Dronten vraagt om veilige en toekomstbestendige infrastructuur. Regionale samenwerking en lokale regie zijn noodzakelijk om knelpunten op te lossen en doorstroming te verbeteren.

- structurele aanpassingen aan de **N50** (verbreding, veilige aansluitingen);
- verbetering van de **doorstroming op de Hanzeweg**;
- goede ontsluiting van alle dorpen voor wonen, werken en recreatie;
- gebruik van **duurzaam en geluidsarm asfalt** bij vernieuwing van wegen;
- gerichte **bermverbetering** voor verkeersveiligheid en bereikbaarheid van het buitengebied.

9.3 Vliegensvlug naar een betere bereikbaarheid

De toekomst van Lelystad Airport blijft onzeker. D66 weegt de economische voordelen van banen en bedrijvigheid af tegen de risico's van geluidsoverlast en klimaatimpact.

- Wij zijn voor **opening van Lelystad Airport** voor burgerluchtvaart, maar alleen als wordt voldaan aan de voorwaarde dat Lelystad Airport een overloopfunctie heeft voor Schiphol; opening leidt niet tot meer vluchten in totaal.;

9.4 Defensie en Lelystad Airport

Defensie ziet Lelystad Airport als mogelijke locatie. D66 erkent de belangen van nationale veiligheid, maar vindt dat de impact op Dronten zorgvuldig moet worden meegenomen.

- **Defensie verwelkomen**, mits er oog is voor de impact op Dronten;
- commerciële en militaire vluchten **apart beoordelen**;
- Dronten erkennen als **serieuze gesprekspartner** in het overleg over militaire luchtvaart;
- argumenten gebaseerd op enkel 'niet in mijn achtertuin' afwijzen, maar wel **zorgvuldige besluitvorming** eisen.

Hoofdstuk 10

Sport & Bewegen

Sport en bewegen – Gezond, sociaal en vitaal

Sport en bewegen zijn onmisbaar voor een gezond, sociaal en vitaal Dronten. D66 wil dat iedereen kan meedoen, ongeacht leeftijd, inkomen of beperking. Daarom investeren we in toegankelijke voorzieningen, sterke verenigingen, beweegvriendelijke wijken en samenwerking tussen clubs. Zo bouwen we aan een inclusieve sportgemeente waar ontmoeten en gezond leven hand in hand gaan.

10.1 Gezond leven voor iedereen

Sport en bewegen dragen bij aan een gezond leven en moeten toegankelijk zijn voor álle inwoners – jong en oud, arm en rijk, met of zonder beperking, binnen en buiten verenigingsverband.

- sport en bewegen **betaalbaar houden** en financiële steun bieden aan kinderen van ouders met een krappe beurs;
- investeren in een **beweegvriendelijke openbare ruimte** volgens de 3-30-300-regel (zicht op groen, bomen in de straat en toegang tot park);
- veilige wandelroutes, zitplekken, speelplekken en **fitnesstoestellen** in de wijken realiseren;
- sportverenigingen ondersteunen bij het **toegankelijk maken van hun aanbod** voor mensen met een beperking;
- vrijwilligers en bestuurders die dit mogelijk maken actief **ondersteunen en waarderen**.

10.2 Toekomstbestendig sportklimaat

Sportverenigingen zijn ontmoetingsplekken die bijdragen aan gezondheid, sociale samenhang en talentontwikkeling. Toch staan veel verenigingen onder druk door een tekort aan vrijwilligers.

- verenigingen ondersteunen bij **vrijwilligersbeleid, subsidieaanvragen en kennisdeling**;
- de maatschappelijke waarde van sportverenigingen erkennen en ruimte geven om hun rol als ontmoetingsplek te vervullen;
- zorgen dat sport betaalbaar en toegankelijk blijven voor alle inwoners.

10.3 Samenwerking in een inclusief sportpark

Samenwerking versterkt het sportnetwerk in Dronten en zorgt voor efficiënt gebruik van ruimte en middelen.

- inzetten op de realisatie van een **centraal gelegen, integraal sportpark** waar verenigingen voorzieningen delen (kleedkamers, velden, faciliteiten);
- samenwerking tussen sportverenigingen stimuleren, zowel organisatorisch als bij gebruik van accommodaties;
- gezamenlijke **jeugdprogramma's en combinaties van binnen- en buitensport** ontwikkelen;
- blijven inzetten op dit gezamenlijke doel, ook al hebben sommige partijen zich teruggetrokken uit eerdere plannen.

Verantwoording

Aan dit verkiezingsprogramma werkten mee (op persoonlijke titel):

De Verkiezingsprogrammacommissie:

Jeffrey Eelman (voorzitter)

Michael van der Ploeg

Leendert Molendijk

Lazise Hillebregt

Beelden: Ben Eekhof fotografie

Ontwerp & eindredactie: Stephan Hollander

Dit programma is tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het Afdelingsbestuur. Bij het opstellen van dit programma hebben we in de eerste plaats gebruikgemaakt van de input van onze leden, thema afdelingen en verschillende specialisten in onze partij. We zijn hun heel dankbaar voor alle inspiratie. Zonder de input die zij ons op deze bijzonder korte termijn toestuurd, hadden wij ons werk niet kunnen doen.

Daarnaast waren er vele organisaties en instellingen die ons van input hebben voorzien. De vele brieven en e-mails die bij ons zijn binnengekomen, leverden inzichten op die ons geholpen hebben om keuzes te maken. Bij de voorbereidingen van dit verkiezingsprogramma hebben we gebruikgemaakt van AI-toepassingen voor redactionele suggesties en verwerkingen. Dit hebben we geanonimiseerd gedaan, waarbij de data niet zijn gedeeld om modellen te trainen.

Tenslotte willen wij iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan dit programma hartelijk danken. In het bijzonder de Adviesraad Sociaal Domein, de Ondernemersvereniging De Driehoek (OVDD) en 5VOOR12 Makelaars, voor hun waardevolle inzichten en opmerkingen tijdens het voortraject. Hun betrokkenheid en scherpe feedback hebben ons geholpen om dit programma verder te verdiepen en aan te scherpen.